

Muzej Slavonije
Povijesni odjel
Osijek, 2. 12. 2025. godine

Izvjješće o provedenom stručnom nadzoru u Gradskom muzeju Vinkovci

U skladu s odredbama Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u Sustav muzeja Republike Hrvatske (NN 16/2019), te Programa o provedbi poslova matičnosti Muzeja Slavonije za 2024. obavljen je 24. 11. 2025. godine stručni nadzor u Gradskom muzeju Vinkovci.

Stručni nadzor nad povijesnom građom obavio je Ante Grubišić, muzejski savjetnik i matičar 2. razine u prisutnosti Hrvoja Vulića, ravnatelja Gradskog muzeja Vinkovci, Danijela Petkovića, muzejskog savjetnika u Gradskom muzeju Vinkovci, Lee Fabijan, kustosice pripravnice u Gradskom muzeju Vinkovci, Sanje Vidović i Ksenije Katalinić, muzejskih savjetnica u Muzeju Slavonije, te Andreje Šimičić, više kustosice u Muzeju Slavonije. Stručni nadzor je obuhvaćao način vođenja muzejske dokumentacije, stanje povijesne građe u spremištu te postavu.

Gradski muzej Vinkovci teritorijalno pokriva grad Vinkovce i vinkovački kraj tj. općine Nuštar, Jarmina, Markušica, Tordinci, Ivankovo, Vođinci, Stari Mikanovci, Andrijaševci, Privlaka, Otok, Nijemci, Tovarnik i Stari Jankovci. Osnivač muzeja, osnovanog aktom lokalnih vlasti 2. studenog 1946. godine, je Grad Vinkovci. Zbirka koja se smatra utemeljujućom je zbirka predmeta kolekcionara Mate Medvidovića koju gradsko poglavarstvo otkupljuje još 1942. godine. Ravnatelj vinkovačke gimnazije prof. Marko Samarđija zaslužan je za spašavanje ove zbirke tijekom Drugog svjetskog rata, kao i za prikupljanje dokumentacije kojom je osnovan muzej. On je i voditelj Muzeja do 1947. godine. Prvi je postav u muzeju otvoren je 1948. godine s arheološkim predmetima iz spomenute zbirke. U današnju zgradu na Trgu bana J. Šokčevića, izvorno podignutu 1782. godine za Glavnu stražu, Muzej je uselio 1950. godine. Tada je otvoren stalni postav na prvom katu, koji se ponešto izmjenjuje nakon adaptacije prostora 1952. godine. Sve do 1981. godine Muzej ovu

zgradu dijeli s nekoliko korisnika. Likovno odjeljenje osniva se 1964. godine a prvi voditelj bio je akad. slikar Božidar Kopic. Godine 1966. izdvaja se u samostalnu ustanovu – Galeriju likovnih umjetnosti, koja se 1991. godine ponovo pripaja Muzeju. U najnovije vrijeme, od 2024. godine, zgrada Galerije u kojoj je Galerijski odjel nosi naziv Galerija likovnih umjetnosti Slavko Kopač.

Muzej danas ima 11 odjela: Arheološki, Etnološki, Galerijski, Numizmatički, Povijesni, Knjižnicu, Dokumentacijsko-informatički, Konzervatorsko-restauratorski, Službu općih poslova, Pedagoško-edukativnu službu i Arheološki park Sopot, te 24 zaposlena djelatnika.

Stalni postav Muzeja sastoji se od Stalnog etnološkog postava otvorenog 2001. godine u potkrovlju Muzeja te Salnog arheološkog postava otvorenog 2009. godine na prvom katu Muzeja.

Sadržaj i način vođenja muzejske dokumentacije u Povijesnom odjelu

Povijesni odjel Gradskog muzeja Vinkovci formalno postoji od osnutka Muzeja 1946. godine, jer se već unutar Zbirke Medvedović nalazio značajan broj predmeta „kulturno-povijesnog predznaka“. Poslovima vezanim uz građu Povijesnog odjela, manje ili više usputno, bavili su se drugi djelatnici muzeja do 2000. godine kada je zaposlen prvi stručni djelatnik. Osim građe koja se kao dio zbirke Medvedović nalazila u okviru Povijesnog odjela, danas se unutar zbirke Povijesnog odjela nalaze predmeti nekadašnjih Odjela radničkog pokreta i NOB-e (osnovan 1971.).

Voditelj Povijesnog odjela je muzejski savjetnik Danijel Petković, prof. pov. i etn. dok je na odjelu trenutno zaposlena i kustosica pripravnica Lea Fabijan.

Povijesni odjel Gradskog muzeja Vinkovci dokumentira povijest grada i okolice kroz predmete kao što su: vatreno i hladno oružje (poput jatagana i sablji), vojna i lovačka oprema, odore i vojni pribor, stari radio-prijamnici, pisaci strojevi i slični tehnički uređaji, razglednice, stare fotografije, crteži, plakati, letci, cehovske diplome i drugu sličnu dokumentarnu građu koju čuva u svojim zbirkama.

Usmenim razgovorom s kolegama i uvidom u računalni program M++, u praksi je muzejska građa organizirana unutar sljedećih zbirki, s podacima o broju upisanih predmeta te ukupnom broju predmeta u zbirkama:

- Povijesna zbirka – razno (64 – 71),
- Zbirka oružja, vojne i lovačke opreme, odora te pribora (328 - 388),
- Zbirka kovanog novca i žetona (1532 - 5386)
- Zbirka papirnog novca i drugih vrijednosnih papira – Numizmatička II (436 - 1681)
- Zbirka zastava i grbova (87 - 182),
- Zbirka razglednica, starih fotografija i crteža (1284 - 2297),
- Zbirka medalja, spomenica, plaketa (118 - 118),
- Zbirka odlikovanja, medalja i značaka (156- 1080),
- Zbirka diploma, plakata, letaka i drugih tiskovina (390 - 670),
- Kartografska zbirka (3 - 3),
- Tehnička zbirka (388 - 418),
- Etnološka zbirka narodnih nošnji (1 – 1),
- Zbirka predmeta od keramike i stakla (86 – 86), te
- Zbirka pečata i pečatnjaka (151 - 151).

Podatci o ukupnom broju predmeta te o broju inventariziranih predmeta i unesenih u računalni program M++ :

Ukupni broj predmeta: 12532

Broj predmeta unesenih u program M++: 5024

Budući da je uočeno neslaganje podataka u OREG-u i trenutnog zatečenog stanja glede naziva zbirki i broja predmeta kolegi je savjetovano ažuriranje sistematizacije i stanja Odjela u OREG-u.

Stalni postav / izložbe

S obzirom na stalne postave (etnološki i arheološki) predmeti Povijesnog odjela nisu značajnije zastupljeni u stalnom postavu Gradskog muzeja Vinkovci.

Stanje u čuvaonicama

Čuvaonice Povijesnog odjela nalaze se u zgradi na Trgu bana J. Šokčevića. Predmeti su zaštićeni beskiselinskim papirom i pucketavom folijom, označeni inventarnim oznakama, te smješteni u ormare i ladičare. S obzirom na starost zgrade mikroklimatski uvjeti čine se primjereni.

Zaključak

Predmeti Povijesnog odjela sistematizirani su u 14 zbirki te se inventariziraju u računalnom programu M++. Predmeti se čuvaju zaštićeni beskiselinskim papirom i pucketavom folijom u čuvaonicama određenim za povijesnu građu.

Preporuka matičara je da se ujednači stvarno stanje zbirki sa onim upisanim u OREG.

Ante Grubišić, muzejski savjetnik